

Nog een wandeldag.

Nu kon een tweede Commissie aan het werk om de overige twee praecalabele kwesties uit te pluizen.

Uit te pluizen is hier voorzeker het rechte woord. Want men zal deze Synode, zelfs tot op het oogenblik, waarop wij dit schrijven, niet kunnen beschuldigen, dat zij zich van de zaken afmaakt. Alles wordt minstens onderzocht.

De beruchte Fransche slag kon in Assen nergens genade vinden.

Wel behoort zulke pluizerij voor een betrokken Commissie niet tot de aangenaamste bezigheden. Maar het besef is algemeen, dat men hier niet voor zijn plezier zit.

Zonder op den ernst van andere Synodes ook maar iets af te dingen, kan gerust worden getuigd, dat deze veel vaker behaaglijke momenten opleveren.

Hier echter drukt zwaar de hand van den plicht, een vriendenhand, weliswaar, maar dan een van een vriend, die een weinig somber is gestemd.

Of wil men, het wordt gevoeld, hoe hier groote kwesties in het geding zijn, welke voor onze kerken levensbelangen zijn.

De niet-Synodeleden hadden den morgen vrij om correspondentie en andere dingen af te doen of een stevige wandeling te maken.

Om twaalf uur ontmoetten allen elkander in „Het Wapen van Drenthe“, waar wij geregeld het noemen gebruiken.

De kerk van Assen toont ook hier de honneurs van gastvrouw uitnemend te kunnen waarmaken.

Te spreken van een welvoorzienend dish zou door zijn clichéachtigheid te weinig zeggen.

Zelfs de gastronomisch aangelegde kan tevreden zijn.

Men make hieruit echter weer niet op — want men moet in deze dagen o zoo voorzichtig zijn — dat er overdaad zou heerschen.

De Dordsche Synode wordt hier — en zeer terecht — niet als voorbeeld gekozen.

Maar toch, de kerk van Assen staat op het bijbelsch standpunt, dat het natuurlijke eerst is, daarna het geestelijke en begrijpt, dat, wanneer er door Synode-leden vaak gewerkt wordt van 's morgens 9 uur tot 's nachts half één het in het belang onzer kerken is, dat haar afgevaardigden er ook fysiek tegen bestand moeten kunnen zijn.

Een woord van hulde aan onze gastvrouw mag hier niet achterwege blijven.

Dat de schildering van de bovenzaal, waarin gewoonlijk de lunch wordt geserveerd, ons persoonlijk niet aesthetisch aandoet, kan zij natuurlijk niet helpen.

Die zaal herinnert mij door haar harde, scherpe kleuren aan de Walhalla's, welke men in Duitse pensionplaatsen vaak tegenkomt.

Doch de tafelkaut brengt u spoedig over dit ietwat unheimische heen.

Aan het noemen van vernamen we al, dat de tweede Commissie om 2 uur, niet zooals afgesproken was, haar rapport zou kunnen indienen.

De verhooren waren nog lang niet afgelopen. Het zou wel weer avond worden.

's Avonds behoeften wij echter niet zoolang te wachten als den vorigen dag.

De Commissie was tot de slotsom gekomen, dat er voor een spoedige behandeling van de zaak-Geelkerken op een buitengewone Synode alleszins deugdelijke motieven bestaan.

Ook hier volgde nog eenige discussie.

Maar de konklusie werd ook nu weer met algemeene stemmen aangenomen.

Nu kon dan met den eigenlijken arbeid een aanvang worden gemaakt.

De wandeldagen behoorden voorloopig tot het verleden.

Twee Commissies werden ingesteld, welke men korthedshalve pleegt aan te duiden als de kerkrechtelijke en de dogmatische.

Die kregen dadelijk de handen vol.

Ook deze dag scheen blij te eindigen.

Behaas! na afloop van de Synode kwam een verpletterende Jobstijding.

Dr de Moor. †

Reeds heeft ons blad in andere rubrieken het overlijden van Dr de Moor herdacht.

Er zou alleszins aanleiding bestaan om ook in de rubriek „Kerkelijk Leven“ een afzonderlijk „In Memoriam“ aan onzen ontslapen broeder te wijden.

Hij behoorde tot de oprichters van ons blad.

Menig artikel verscheen daarin van zijn hand.

Vooral door zijn „Muzikale Kronieken“ bewees hij zich te kunnen bewegen op een terrein, dat door weinigen, misschien door niemand onder ons met autoriteit betreden kan worden.

Een paar maanden geleden zei hij ons nog enkele hoofdartikelen toe over de „Krankenkom-munie“.

Wij denken niet, dat zij in manuscript gereed liggen.

Hij verzocht ons hem aan geen tijd te willen binden, ofschoon hij zich voorstelde ze in het begin van dit jaar ons toe te zenden, waarin wij natuurlijk gaarne toestemden.

Want wij hadden geen vrijmoedigheid eenigen drang op hem uit te oefenen.

Integendeel hebben wij hem nog gewaarschuwd niet te veel van zijn krachten te vergen.

Want op grond van wat hem in Augustus van het vorige jaar was overkomen, waren wij niet gerust.

Zeker, hij deed het voorkomen, alsof hij geheel de oude was.

Niettemin vreesden wij, dat hij, die altijd overvloedig was in het werk des Heeren en niet rusten kon, zichzelf suggereerde, dat zijn krachten waren teruggekeerd.

Immers, zoo zelden ziet men, dat iemand, die door een ongesteldheid als de zijne is getroffen, weer zóó volkomen herstelt, dat hij zich niet bijzonder in acht behoefde te nemen.

Ons blad verliest in hem zeer veel.

En toch... wij willen zijn heengaan het liefst zien in de omlijsting van de Synode.

Dr de Moor was in alles, wat hij ter hand nam getrouw, tot in het minste toe. Hij heeft dan nu ook uit de hand van zijn Heiland het loon des getrouwen ontvangen.

Als prediker kende hij geen vermoeienis en zijn preeken droegen een eigen stempel. Als herder kende hij zijn wedergade nauwelijks. Als scribent deed hij wekelijks van zich spreken. Als drager van verschillende functies onderscheidde hij zich door precieze opvatting van zijn taak, helderheid van inzicht en hij was als voor voorzitter in de wieg gelegd.

Als man en vader droeg hij zijn gezin op zijn trouwe hart.

Maar hij gloriëerde toch op onze Generale Synodes.

Daar was hij in zijn element.

Tweemaal viel hem de eer te beurt zulk een Synode te presideeren.

Maar ook wanneer hij geen praeses was en zelfs geen „portefeuille“ had, oefende hij voortdurend invloed.

Indien wij niet geloofden, dat onze Vader in de hemelen het zóó beschikt als het het beste is voor de familie de Moor, het beste voor de kerk van Utrecht, het beste ook voor onze kerken in het generaal, wij zouden moeilijk kunnen zwijgen.

Wij deelen in de droefheid van Mevrouw de Moor en haar kinderen, van Utrechts kerk, van de Synode.

Er is rouw, zware rouw in ons hart.

HEPP.

OPVOEDING EN ONDERWIJS.

Beroepskeuze.

II.

Het praeadvies van het Verbondsbestuur van „Patrimonium“, waarover we ons eenigermate verbaasden, betrof een vraagpunt van de gewestelijke organisatie-Utrecht voor de jaarvergadering van 22 Febr. e.v.

Het vraagpunt luidde aldus:

Voorlichting bij de Beroepskeuze.

Het Bondsbestuur neme maatregelen, opdat de Christelijk Sociale Beweging komt tot de bepaling van een standpunt inzake de beweging der Voorlichting bij de Beroepskeuze en zoo noodig worde overgegaan tot krachtige bevordering van de vorming van Commissien of Bureau's voor de „Voorlichting“, onder leiding van een Centraal-lichaam.

Toelichting. Voorlichting bij de Beroepskeuze wordt meer en meer een eisch van groot maatschappelijk belang. De Sociaal-Democraten hebben dat ingezien en ijveren voor Openbare Bureau's voor de voorlichting. Het blijkt echter reeds, dat de „Beroepskeuze“ door hen wordt gebruikt als propaganda-materiaal in den klassenstrijd. De R-Katholieken hebben hun eigen Bureau's voor Beroepskeuze, doch met alle respect voor wat onze R-K landgenooten met veel toewijding in deze hebben gepresteerd, ook hun actie is er in de eerste plaats op gericht om het R-K volksdeel innerlijk krachtiger te organiseren en naar buiten uit tot grooter invloed te brengen.

Het wil ons derhalve voorkomen, dat, in aansluiting bij wat de „Christelijke Psychologische Centrale voor School en Beroep“ wil, en met inachtname van hetgeen de Amsterdamse Christelijke Jeugdcentrale heeft tot stand gebracht, de Christelijk Sociale Beweging in ons land zich duidelijk behoort uit te spreken over wat in dezen onze taak is, op welke uitspraak daden behooren te volgen.

Met het gezegde in de toelichting gaan we gaarne accoord.

Men zou nu verwachten, dat ook het Verbondsbestuur in die richting zou hebben geadviseerd. Daar zijn voorbeelden bij anderen. En in eigen kring bracht toch de A'damsche Christelijke Jeugdcentrale door haar beroepskeuze-commissie wel iets tot stand; dank zij vooral de activiteit van den secretaris dier commissie, den pas afgetreden voorzitter van Amsterdam III van „Patrimonium“.

Maar wat is nu het praeadvies van het Verbondsbestuur?

Een nieuwe baan, tot op zekere hoogte. Men begint met de pretentie te laten varen; men zal niet kunnen... Dus overgave aan 't begin...

Om de belangrijkheid drukken we dit advies geheel af. Het luidt aldus:

Prae-Advies Verbondsbestuur.

Ongetwijfeld zou het zijn toe te juichen, indien onzerzijds in alle eenigszins belangrijke plaatsen, goed geoutilleerde Bureau's voor voorlichting bij beroepskeuze opgericht konden worden. Er was dan de grootst mogelijke waarborg aanwezig, dat bij het geven van adviezen rekening werd gehouden met de door ons beleden beginselen. Mede door geregeld contact met de Christelijke Psychologische Centrale voor School en Beroep, zou op deze wijze een zeer goed resultaat worden verkregen.

De praktische mogelijkheid van goed geoutilleerde Bureau's schijnt evenwel, althans buiten de drie, vier grootste steden, niet aanwezig. Onze Christelijk-Protestantsche groep is in de meeste plaatsen niet zeer talrijk. Het zal veelal niet gemakkelijk vallen om een bekwaam leider te vinden. Ook zijn de onkosten van een dergelijk Bureau, dat over allerlei gegevens moet beschikken, niet gering.

Met het oog daarop verdient het allicht overweging, om in de steden, waar een eigen Bureau niet opgericht kan worden, tot navolging van het Arnhemse voorbeeld op te wekken.

In Arnhem werd onlangs de voorlichting bij beroepskeuze bij gemeentelijke verordening geregeld. Er is door den Raad een Commissie benoemd, waarin vertegenwoordigd zijn werkgevers en arbeidersorganisaties van alle richtingen. Voorts vertegenwoordigers van het Openbaar en het Bijzonder Onderwijs en personen uit den kring van het Nijverheids-onderwijs. Ambtshalve hebben zitting de Schoolarts en de Directoren van de Arbeidsbureaus. De Leider van het Bureau wordt door den Raad benoemd, na ingewonnen advies van de Commissie.

Reeds volgt uit deze samenstelling, dat ook onzerzijds invloed op den gang van zaken uitgeoefend kan worden.

Maar er is meer.

Er wordt onderscheiden tusschen het geven van adviezen en de zoogenaamde „nazorg“. Van Chr. standpunt beschouwd, is de vraag, of iemand timmerman, dan wel monteur wordt, in zekeren zin zonder betekenissen. Immers zijn beide beroepen „Goddelijke beroepen“. Wat hier beslist, zijn factoren als de aanleg, de lichamelijke en de geestelijke geschiktheid, de economische vooruitzichten enz. Alteminst zonder betekenissen is daarentegen het antwoord op de vraag, in welke omgeving een jongen of een meisje de noodige technische scholing verwerft, waar hij of zij „in de leer“ wordt gedaan of na de nijverheidsschool de verdere praktische ervaring tracht te verkrijgen. Bovendien moeten er soms, ook ingevolge de Nijverheids-onderwijswet, „leerovereenkomsten“ worden gesloten. En eindelijk moet bedacht, dat er ook de fabrieksarbeid is, waarvoor de noodige scholing in ondernemingen moet worden verkregen.

In Arnhem zijn thans twee vereenigingen, die zich met de „nazorg“ belasten; een „neutrale“, die vroeger ook een Bureau van voorlichting bezat, dat evenwel zijn taak niet behoorlijk kon voortzetten, en een Roomsche-Katholieke, die nog een advies-bureau heeft. Maar beide vereenigingen, waarbij zich straks hopelijk een Prot.Christ. zal voegen, zijn in de gemeentelijke Commissie vertegenwoordigd. Het gemeentelijk adviesbureau moet zich voor de z.g. „nazorg“ met de particuliere vereenigingen verstaan. Het ligt daarbij in de bedoeling om rekening te houden met de Godsdiensige gezindheid van ouders en voogden. Deze particuliere vereenigingen kunnen zich door het uitvoeren van een zeker „patronaat“ over de jonge menschen zeer verdienstelijk maken. Zij kunnen ook eventueel de opleiding in de werkplaats controleeren. De ouders blijven natuurlijk geheel vrij, om van den bijstand der vereenigingen, al dan niet, gebruik te maken. De mogelijkheid is geopend, dat deze vereenigingen, die ook propaganda kunnen maken voor het vragen van voorlichting bij de Beroepskeuze, een bescheiden subsidie van gemeentewege kunnen ontvangen. Op deze wijze schijnt een samenwerking mogelijk tusschen de particuliere krachten en het gemeentelijk bureau.

Over de praktische werking van dit stelsel kan nog weinig worden medegedeeld. Het Bureau functioneert nog slechts een paar maanden. Maar het wil het Verbondsbestuur voorkomen, dat in deze lijn ook onze groep niet geringen invloed op heel den gang van zaken kan uitoefenen. Eventueel vertegenwoordigers moeten natuurlijk kennis nemen van de literatuur.

Dit „Prae-Advies“ valt in vier deelen uiteen.

Eerste alinea de betuiging, dat hetgeen straks zal worden geadviseerd niet het ideaal is.

Tweede alinea de argumenten tegen het optreden onder eigen banier.

Vervolgens tot aan de laatste alinea het model, waarnaar men adviseert de zaak in te richten.

Slotalinea de mededeeling, dat niemand kan zeggen of 't zóó zal gaan, en dan nog een mededeeling.

Konden we over meer plaatsruimte beschikken, dan zouden we gaarne heel breed ingaan op de eerste alinea. Maar we moeten ons bekorten. En dus zeggen we, dat er zeer juiste opmerkingen in staan.

Waarom dan niet gepoogd tot eigen commissies te komen?

Wel; 1e. de groep is te klein; 2e. er zal geen bekwaam leider zijn; 3e. het zal te veel kosten.

Het spijt me, dat ik 't zeggen moet, maar ik vraag me af, of de opsteller van dit praeadvies wel precies op de hoogte is met de mogelijkheden en de kansen op dit terrein.

De vraag dringt zich toch op, of deze bezwaren, gelezen in het licht van wat volgt, niet voortkomen uit een verwarring van drie, zeker onder-